

udov in jednega podpornega uda. Društveni blagajnik in upravnik društvenemu glasilu, g. Alojzij Kečelj, poroča, da je imelo društvo v preteklem letu 1665 gld. 58 kr. dohodkov in 1668 gld. 45 kr. troškov. „Učit. Tovariš“ je štel v preteklem letu 600 naročnikov. Odbornik in urednik „Učit. Tovariš“ g. Jakob Dimnik, poroča o dohodkih za „cesar Franc Jožefovo ustanovo za učiteljske sirote na Kranjskem“ za katero se je nabralo do 500 gld., kateri so naloženi v mestni hranilnici ljubljanski. Kot urednik pravi, kaka načela so ga vodila pri urejevanju društvenega glasila in kakšna ga bodo vodila v bodoče. Občni zbor se strinja s pisavo „Učit. Tovariš“, kateri odločno odbija napade na učiteljstvo. Na tej poti naj vztraja in dela odločno za stan, bori pa naj se v mejah dostojnosti in taktike. Gosp. Luka Jelenc prečita ob glasnem odobravanju prošnjo kranjskega učiteljstva na veleslavni deželni zbor za zboljšanje gmotnega stanja, katero je podpisalo vse učiteljstvo in katero je poročevalec že odposlal na svoje mesto. Razgovor o osnovanju deželnega učiteljskega društva (poročevalec gospod Janko Likar) se je na predlog g. L. Letnarja odložil na prihodnji občni zbor. Za tem se je vršila volitev odbora za prihodnje društveno leto in volitev pregledovalcev računov. Gospod predsednik v končnem govoru zahvali zborovalce ter se spominja zaščitnika in pospeševalca narodne omike, presvetlega cesarja, kateremu zakliče zbrano učiteljstvo „Slava!“

S tem je bilo zaključeno zborovanje.

Vestnik.

Cesar Franc Jožefova ustanova za učiteljske sirote na Kranjskem: Gospod Dolinar Jožef, učitelj v Mavčičah, 2 gld.; g. Svetina Jožef, učitelj v Žalju, 2-40 gld.; „Slovensko učiteljsko društvo“ v Ljubljani Andreju Praprotniku v spomin 78 gld.

Učiteljski konvikt. G. A. Cvar, učitelj v Poljanah, del stave med D. L. in J. R. 10 K; omizje pri „kameniti mizi“ 1 K; učiteljstvo mestne nemške deske šole v Ljubljani, kot odkup od novoletnih voščil 4 K; g. Josip Svetina, učitelj v Žalju, 2 K; g. Koy Franc, trgovec v Travniku, nabral v veseli družbi v Loškem potoku 3-30 K; „tarok-partija“ pri Koširju v Tacnu 1-20 K; čisti dohodek veselice učiteljstva v Starem-trgu pri Ložu dne 24. m. m. po g. J. Žebretu 50 K; g. pošiljatelj pristavlja: „To je donesek učiteljstva, katerega so pridobili z lastnim trudom. Bog daj mnogo posnemovalcev! Ako bi vsaka šola na Kranjskem le 10 gld. poslala, kolika svota bi se nabrala! Torej še jedenkrat: Bog daj mnogo posnemovalcev! Vesela družba Borovničarjev in Ljubljancanov, slaveča god g. nadučitelja Fr. Paplerja v Borovnici 20 K; g. Ivan Majaron, trgovec in posestvik v Borovnici, 2 dolarja = 9-64 K; g. L. Knific, nadučitelj v p. v Škofji loki, 4 K.

Dar. G. J. Kogej, nadučitelj na Brezovici, je daroval po 1 K (skupaj 3 K) za Praprotnikov, Tomšičev in Močnikov spomenik.

Osobne vesti. Gospodična Ana Wessner-jeva je postala učiteljica na vodenski deklški šoli v Trbovljah; gosp. Ivan Logar, učitelj v Trbovljah, pride na jednako mesto v Zidanost; gosp. Lovro Šah dobil je l. „starostno doklado“; gosp. Janez Robič, nadučitelj na Franc-Jožefovi šoli v Ljutomeru, imenovan je ravnateljem.

Darežljivost nadvojvode Rainerja. Nj. ces. in kr. Visokost nadvojvoda Rainer, bratranec Njeg. Vel. cesarja in vrhovni poveljnik domobranstva, je podaril povodom svojega 70. rojstvenega dne vsaki domobranski stotniji po 10 gld.

Stoletnica cesarske pesmi praznovala se bude v celi monarhiji jako slovesno, in sicer dne 12. svečana. Po nasvetu glasbenika Haydna je minister grof Saurau naročil pesniku Leopoldu Haschki, naj zloži primerno pesem. Minister Saurau je to pesem dne 28. svečana 1797. odobril, na kar jo je Haydn uglasbil. Prvič se je cesarska pesem pela dne 12. svečana 1797. l., na rojstni dan cesarja Franca I.

Učiteljice v okrajnem šolskem svetu. Levovski učitelji in učiteljice volili so te dni voditeljico neke meščanske šole v okrajni šolski svet. Govori se, da deželni šolski svet ne misli ugovarjati volitvi ženske v okrajni šolski svet. To je prva zastopnica učiteljskega stanu v okrajnem šolskem svetu v Avstriji. Vsekako je zanimivo, da je baš v Galiciji najprej ženska emancipacija toliko prodrla, da volijo ženske v tako korporacijo.

Izjava. Učiteljsko društvo za mariborsko okolico javi tem potom, da obsoja znani članek „Pons asinorum“ v „Slovencu“, ker se je žalilo vse slovensko učiteljstvo in da se zavsem pristinja z dotičnim odgovorom v „Učiteljskem Tovarišu“.

Učiteljsko društvo za mariborsko okolico, dné 7. prosinca 1897.

Davorin Lesjak, tajnik.

Jožef Lasbacher, predsednik.

Izjava. Odbor „Tolminskega učiteljskega društva“ je v svoji seji dné 7. m. m. sklenil izjaviti, da se popolnoma ujema z „Učiteljskim Tovarišem“ glede verske šole ter obsoja „Slovenčeve“, za učiteljsvo razžaljive naslove in napade.

V Kobaridu, dné 7. prosinca 1897.

Rakovšček, predsednik.

A. Miklavič, tajnik.

Stoletnica. Dnó 4. prosinca je minulo sto let, kar je Valentin Vodnik bil v Ljubljani začel izdajati „Ljubljanske Novice“. Ta list je izhajal samo štiri leta, ker tedanji čas za slovensko časopisje ni bil ugoden.

Amerika. Po novi naredbi predsednika južno-ameriške republike Chile imajo učitelji ljudskih šol po 30letnem službovanji stopiti v pokoj in sicer s 75% zadnje svoje plače. — In pri nas?!

V c. kr. založbi šolskih knjig na Dunaju, izide nova Začetnica za slovenske ljudske šole, katero sta spisala c. kr. profesor. Jan. Koprivnik in c. kr. vadn. učitelj Gabrijel Majcen v Mariboru. Cena ji hode vezani 50 vin.

Nova Začetnica se glede sestave in vsebine od dosedajne Miklošičeve povsem razlikuje.

Vdovsko učiteljsko društvo. Meseca prosinca je potekel prvi rok vplačevanja letnine članom vdovskega učiteljskega društva pro 1897. Ker nam je dosedaj došlo še jako malo vplačil, prosimo vse č. gg. člane, da vsaj v tekočem mesecu pošljejo svoje letne doneske, (oženjeni po 6, saunci pa po 4 gld. —) da ne bodo oškodovali društvene blagajnice za one obresti, koje ji donša pravočasno vplačana letnina oziroma pristopnina; kajti denar se plodonosno naloži v hranilnicah, ako se ne vporabi za takojšno izplačevanje pokojnin učit. vdovam in sirotam.

Le oni gospodje so v resnici pravi podporniki učit. vdov in sirot, kateri v pravem času store svoje društvene dolžnosti in jih ni treba šele na ta ali oni način opominjevati na §. §. društvenih pravil, kar stane vselej mnogo časa in tudi — denarja.

Cepuder, t. č. blagajnik.

Kako se teptajo naše pravice ter ponižuje naš stan, kaže ta-le dogodek, ki se nam poroča iz Vipave tako-le: Običajno so se pri nas mesečno opravičevale šolske zamude v navzočnosti g. predsednika kr. šol. sv. in šol. voditelja. Opravičevanje šol. zamud za mesec gruden 1896 pa je razpisal g. predsednik kr. šol. sveta šele na 17. dan prosinca 1897, tedaj 9 dni po postavnem terminu, ne da bi k temu opravičevanju povabil, kakor dostej vselej, šol. voditelja.

Ko določena ura za opravičevanje šol. zamud nastopi, absentiral se je tudi gosp. predsednik brez veljavnega vzroka, ter poveril za zaslišanje povabljenih strank zaradi neopravičenih šolskih zamud „šolskega slugo“, kateri je stranke tudi zasliševal.

Ker je tako uradovanje g. predsednika nezakonito, za učiteljstvo poniževalno in za ugled šole gotovo tudi škodljivo, naznanil sem to kot šol. voditelj in ud. kr. šol. sveta dné 19. t. m. slav. c. kr. okr. šol. svetu. Le-ta pa je s povratno pošto sledeče odredil:

Wird der Schulleitung in Wippach mit dem Bemerken zurückgestellt, dass es derselben nicht zusteht, gegen den Obmann des Ortsschulrathes Anzeiger zu erstatten und an dessen Amtshandlungen Kritik zu üben.

Adelsberg, 20. Jänner 1897.

Laschan m. p.

Potem takem smejo predsedniki kr. šol. svetov poljubno vse storiti.

Dostavek uredništva: Postopanje predsednika kr. šol. sveta je nezakonito. Zastopnik učiteljstva naj stvar sproži v okrajnem šolskem svetu in če ne dobi zadoščenja, naj se pritoži na deželno šolsko oblastvo. Tudi okrajno učiteljsko društvo naj stori potrebne korake, da se ne bodo na tak način teptale naše pravice in ugled našega stanu. Za vsako, četudi še tako majhno pravico, se moramo nevstrašeno potezati.

Šolski sluge in učitelji. Šolski sluge na mestnih šolah ljubljanskih imajo po novi uredbi 400 gld. letne plače, prosto stanovanje, kurjavo in svečavo. Prav je tako, saj je vsak delavec vreden svojega plačila, prav pa ni, da ima učitelj na mestni šoli golih 360 gld. letne plače! Omenimo naj še, da so šolskim slugam ljubljanskim zboljsali plače „liberalni“ mestni očetje, učitelju so pa določili tako smotanostno nizko plačo „neliberalni“ deželni očetje. — Znamenje časa!

O c. kr. mestnega šolskega sveta seji, ki se je vršila v torek dné 12. prosinca t. l. smo prejeli naslednje poročilo. Po tem, ko predsednik proglasi sklepčnost, poroča zapisnikar v došlih kurencijah in pove, kako so bile rešene, kar se brez ugovora vzame

na znanje. — Vsled razpisa deželnega šolskega sveta radi obvezne slovenščine na javnih mestnih nemških ljudskih šolah s III. razredom počeni od II. polletja šolskega leta 1896/7, se določijo število učnih ur in se sklene vodstva pozvati, da takoj predložijo izpremenjene urnike in da do I. svečana t. l. predložijo imenik učencev in učenk, katere bi bilo pouka oprostiti. Sklene se prošnji dveh mestnih učiteljev za novčno podporo o priporočilno predložiti deželnemu šolskemu svetu. — Učiteljci Ivani Praprotnikovi na mestni dekliški osemrazrednici se dovoli II. službeno-starostna doklada od 1. dne grūdna 1896. leta. — Poročilo c. kr. okrajnega šolskega nadzornika profesorja Frana Levca o nadzorovanju obrtne pripravjalnice na I. mestni deški petrazrednici se vzame na znanje z dostavkom, da je izvršiti dva z njim združena nasveta, poročilo samo pa predložiti šolskemu svetu v končno odobrenje. Rešita se dva disciplinarna slučaja in pa tri druge interne zadeve.

Prošnja. Ker se mi je že nekojekratu prigodilo, da ob začetku šolskega leta oziroma polletja došlim naročilom na moje klopi ustreči nisem mogel, zato slavne krajne šolske svete, kakor slavna šolska vodstva posebno prosim, vsekakih naročitev ne odlašati.

Ivan E. Weizl,

naučitelj v Kamnici pri Mariboru.

Staro-trško učiteljstvo je priredilo dne 24. prosinca veselico v korist „učiteljskemu konviktu“. Živeli!

Zahvala. Blagorodni gospod Andrej Žumer, c. kr. okrajni šolski nadzornik, itd. itd. je okrajni učiteljski knjižnici kranjski daroval lepe in dragocene knjige. Izreka mu najtoplejšo zahvalo odbor okrajne učiteljske knjižnice v Kranju, dne 16. prosinca 1897.

J. Perdič, načelnik.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Štev. 90

o. šol. sv. Na jednorazredni ljudski šoli na Dobovcu, sodniški okraj Radeče pri Zidanemostu, je popolniti službo učitelja in voditelja z letno plačo 450 gld., opravičino 30 gld. in stanarino 80 gld.

Pravilno opremljene prošnje za to službo naj se zakonitim potom semkaj vlagajo do 28. svečana 1897. l.

C. kr. okrajni šolski svet v Krškem, dne 18. prosinca 1897.

Listnica uredništva: G. J. K. v K.: Hvala lepa na poslanem; nam prav ugaja. — G. dopisnik iz mariborske okolice: Zaradi pomanjkanja prostora zopet ni bilo mogoče; prosimo potrpljenja! — Več člankov, dopisov in vesti smo morali odložiti na prihodnje številke; zadnji čas se nam je nakopičilo toliko tvarine, da ne moremo vsemu kaj; radi bi vsem takoj postregli, a pretni prostor nam tega ne dopušta. Sicer je na jedni strani dobro znamenje za naš list, da ima toliko duševne podpore, na drugi strani nam pa dela preglavico, ker ne moremo vsem sotrúdnikom tako hitro ustreči, kakor bi radi. Prosimo prav lepo potrpljenja! — G. N. N. Tudi mi smo teh misli; vsi avstrijski učitelji se moramo združiti v „avstrijsko učiteljsko zvezo“ ter z združenimi močmi odbijati napade na šolstvo in učiteljstvo. Čim bolj se bomo — združevali, tem močnejši bomo, a toliko slabiji pa naši nasprotniki. Le po tej poti nam bo mogoče doseči: zboljšanje gmotnega stanja ter večji ugled našega tlačnega stanu. Na posamezne bojzaljivce, katere oplašči vsaka nasprotna sapica, se ne smemo ozirati. Vodilo naj nam bodo pesnikove besede, ki se glase: „Potreti me moreš, a streti nikdar, osode sovražni besneci vihar.“ Čujte tudi, kaj pravi veliki učenjak Schopenhauer: „Nächst der Klugheit ist Muth eine für unser Glück sehr wesentliche Eigenschaft. Das ganze Leben ist ein Kampf und jeder Schritt wird uns streift gemacht. Dacher ist es eine feige Seele, die, sobald Wolken sich zusammenziehen oder gar nur am Horizont sich zeigen, zusammenschumpft, verzagt und jammert.“

«Učiteljski Tovariš» izhaja na 1 polji male osmerke 1. in 16. dan vsakega meseca; ako je pa na ta dan nedelja ali praznik, izide dan poprej ali pa dan pozneje. — List stoji za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr. Udje «šolskega učiteljskega društva» plačajo na leto 2 gld. naročnine in 1 gld. udnine.

Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati uredništvu v Ljubljani, Šubičeve ulice št. 3; naročnino pa prejema gospod Fran Črnagoj v Ljubljani (na Barju).

Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. Oznanila in poslanice se računijo za celo stran 10 gld., pol strani 6 gld., $\frac{1}{3}$ strani 4 gld., $\frac{1}{4}$ strani 3 gld., $\frac{1}{8}$ strani 2 gld. Manjši inserati po 15 kr. petit-vrsta. Večkratno objavlanje po dogovoru.